

БИЛТЕН

СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И СТРУЧНА МИШЉЕЊА
ЗА ПРИМЕНУ ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

4/април 2013.
Година LIII
ISSN 0354-3242

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ПРИВРЕДЕ

БИЛТЕН
СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И СТРУЧНА МИШЉЕЊА
ЗА ПРИМЕНУ ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

Број 4
април 2013.
година LIII
ISSN 0354-3242

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА И ПРИВРЕДЕ
БЕОГРАД

Оснивач и издавач
Министарство финансија и привреде Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20
www.mfp.gov.rs

(Оснивачка и издавачка права преузета од Министарства финансија СРЈ на основу Споразума о преносу оснивачких права бр. 651-01-1/2003)

За издавача
мр Млађан Динкић, министар финансија и привреде

Уређивачки одбор
Даница Васиљевић, Весна Хрељац-Ивановић,
мр Јасмина Кнежевић

Главни уредник
Даница Васиљевић
секретар Министарства

Уредник
мр Јасмина Кнежевић
jasmina.knezevic@mfp.gov.rs

Редакција
БИЛТЕН Службена објашњења и савремена мишљења
за примену финансијских прописа
Министарство финансија и привреде Републике Србије
Кнеза Милоша 20, 11000 Београд
Тел. 011/3642 659

Припрема и штампа
Штампариа Министарства финансија и привреде Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20

<p>Tel: 011/3642 659 bilten@mfp.gov.rs</p>

Билтен излази месечно.
Copyright © 2003-2013 by Министарство финансија и привреде Републике Србије
Сва права задржана.

САДРЖАЈ

ЈАВНИ ПРИХОДИ ПОРЕЗИ

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Порески третман преноса уз накнаду права и обавеза према одређеним категоријама клијената који изврши обвезник ПДВ – пословна банка 7
 2. Порески третман промета услуга из области економске пропаганде, услуга саветника и сличних услуга и услуга обраде података и уступања информација 10
 3. Када обвезник ПДВ издаје рачун по основу пријема авансних средстава за будући промет добара и услуга? . . . 12
 4. Утврђивање основице за обрачунавање ПДВ за промет добара чија се производња и продаја подстичу новчаним средствима из буџета Републике Србије 15
 5. Порески третман промета електричне енергије која се испоручује у слободну зону обвезнику ПДВ – кориснику слободне зоне са аспекта прописа којима се уређује опорезивање потрошње порезом на додату вредност 20
 6. Када се сматра извршеним промет услуга мобилне телефоније? 23
-

-
7. Порески третман промета услуге уступања имовинских права на фонограму који Организацији произвођача фонограма врши лице које није обвезник ПДВ..... 26

ИЗБЕГАВАЊЕ МЕЂУНАРОДНОГ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА

1. Примедба због поступања Пореске управе везано за примену Уговора о избегавању двоструког опорезивања са Чешком Републиком 29

БУЏЕТСКИ СИСТЕМ

1. Примена члана 5. став 6. Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС“, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11 и 93/12) 31
2. Да ли се приходи од самодоприноса убрајају у пореске или непореске приходе? 32
3. Појам „преузете обавезе“, у складу са одредбама Закона о буџетском систему, односно да ли део обавеза по закљученим уговорима, по основу којих неће настати издаци, расходи и плаћања у години закључења уговора и по чијем основу обавезе доспевају на плаћање у следећој буџетској години, могу имати статус преузетих обавеза за следећу буџетску годину, а не за годину у којој су уговори закључени?..... 33
4. Да ли је потребно да локална самоуправа има више од 50% гласова у другим правним лицима у којима јавна средства чине више од 50% укупних прихода остварених у претходној пословној години, како би ова правна лица била категоризована као корисници јавних средстава (кумулативно испуњење услова) или је довољно да буде испуњен један услов како би правно лице било категорисано као корисник јавних средстава?..... 34
-

-
5. а) Да ли су огранак и представништво обвезници таксе за истицање фирме? 35
- б) Да ли формулација из одредбе члана 19. тачка 4) Закона о буџетском систему да су приходи настали употребом јавних средстава, између осталог и приходи настали продајом услуга корисника јавних средстава чије је пружање уговорено са физичким и правним лицима на основу њихове слободне воље, подразумева да у сваком конкретном случају треба да се закључи уговор или има шире значење? 35
- в) Да ли је доношење акта (ценовник, одлука или други акт) из члана 25. тачка 6) подтачка 4) Закона о буџетском систему, којим се на нивоу градске управе уводе услуге и прописују цене, у надлежности скупштине јединице локалне самоуправе или тај акт може донети други орган? 35
- г) Да ли се може отворити буџетски фонд у оквиру којег би се посебно водили приходи од новчаних казни за саобраћајне прекршаје који се остварују на основу Закона о безбедности саобраћаја на путевима? 35

Ф И Н А Н С И Ј С К И С И С Т Е М

ЗАТЕЗНА КАМАТА

1. а) Метод обрачуна затезне камате до 3. марта 2001. године 39
- б) Редослед намирања обавеза у случају када се врши евидентирање уплате дужника којом тај дужник делимично измирује своју обавезу. 39
-

РОКОВИ ИЗМИРЕЊА НОВЧАНИХ ОБАВЕЗА У КОМЕРЦИЈАЛНИМ ТРАНСАКЦИЈАМА

1. Могућност примене одредбе члана 3. став 7. Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама на промет репроматеријала за обављање пољопривредне делатности који је уговорен између увозника, односно дистрибутера и других учесника – дужника који нису регистровани као пољопривредно газдинство или земљорадничка задруга 43
2. Примена Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама на одредбе уговора о осигурању, односно на уговарање начина и рокова плаћања премије осигурања 44
3. а) Примена Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама у случајевима када је уговорено страном меродавно право на уговорене односе у којима су учесници у послу домаћа и страна правна лица . . 46
- б) Да ли постоји ограничење када је дужина продуженог рока у питању и колики је најнижи износ гаранције која је потребно да буде дата у складу са чланом 3. став 5. Закона како би могао бити уговорен рок плаћања дужи од 60 дана? 46

ПОДСЕТНИК

Финансијски прописи донети у априлу месецу 2013. године. . 49

ЈАВНИ ПРИХОДИ

ПОРЕЗИ

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Порески третман преноса уз накнаду права и обавеза према одређеним категоријама клијената који изврши обвезник ПДВ – пословна банка

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 401-00-603/2013-04 од 24.4.2013. год.)

Када обвезник ПДВ – пословна банка изврши пренос уз накнаду права и обавеза према одређеним категоријама клијената, мишљење Министарства финансија и привреде је да није реч о преносу дела имовине из члана 6. став 1. тачка 1) и став 2. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05, 61/07 и 93/12, у даљем тексту: Закон), из разлога што у конкретном случају нису испуњени услови за примену наведених законских одредаба (предметна права и обавезе не чине целину којом се омогућава самостално обављање делатности стицаоца, нити се њиховим преносом, у моменту преноса, онемогућава преносилац – пословна банка да обавља

своју делатност). Независно од тога, у промету новца и капитала из члана 25. став 1. тачка 4)–6) Закона, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезник ПДВ који врши предметни промет нема право на одбитак претходног пореза по том основу (пренос потраживања, преузимање обавеза и др.).

Наиме, одредбом члана 3. Закона прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Према одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Код преноса целокупне или дела имовине, са или без накнаде или као улог, свака услуга која се пружа преносом имовине сматра се посебним прометом (члан 5. став 7. Закона).

Одредбом члана 6. став 1. тачка 1) Закона прописано је да се сматра да промет добара и услуга, у смислу овог закона, није извршен код преноса целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, ако је стицалац порески обвезник или тим преносом постане порески обвезник и ако продужи да обавља исту делатност.

Сагласно одредби члана 6. став 2. Закона, делом имовине из става 1. тачка 1) овог члана сматра се целина којом се омогућава самостално обављање делатности стицаоца дела имовине.

Према одредби члана 6. став 3. Закона, код преноса целокупне или дела имовине из става 1. тачка 1) овог члана сматра се да стицалац ступа на место преносиоца.

Према одредбама члана 3. став 1. Правилника о утврђивању преноса целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, код којег се сматра да промет добара и услуга није извршен („Сл. гласник РС“, бр. 118/12, у даљем тексту: Правилник), пренос дела имовине код којег се, у смислу члана 6. став 1. тачка 1) Закона, сматра да промет добара и услуга није извршен, је пренос дела имовине као целине којом се омогућава самостално обављање делатности стицаоца тог дела имовине код:

- 1) статусне промене привредног друштва, у складу са законом којим се уређују привредна друштва;
- 2) продаје, улагања, односно бестеретног давања;
- 3) наслеђивања.

Пословном целином, у смислу става 1. овог члана, сматра се целина којом се омогућава самостално обављање делатности стицаоца, а чијим је преносом у моменту преноса онемогућено преносиоцу да обавља ту делатност (став 2. истог члана Правилника).

Одредбама члана 25. став 1. тач. 4)–6) Закона прописана су пореска ослобођења без права на одбитак претходног пореза код преузимања обавеза, гаранција и других средстава обезбеђења, укључујући посредовање, пословања и посредовања у пословању депозитима, текућим и жиро рачунима, налозима за плаћање, као и платним прометом и дознакама, пословања и посредовања у пословању новчаним потраживањима,

чековима, меницама и другим сличним хартијама од вредности, осим наплате потраживања за друга лица.

2. Порески третман промета услуга из области економске пропаганде, услуга саветника и сличних услуга и услуга обраде података и уступања информација

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-272/2013-04 од 22.4.2013. год.)

Услуге из области економске пропаганде, услуге саветника и сличне услуге и услуге обраде података и уступања информација опорезују се према месту примаоца тих услуга. С тим у вези, када обвезник ПДВ пружа физичком лицу које има пребивалиште у иностранству услуге припремања за наступе у медијима, праћења и анализирања објава у медијима и припремања извештаја о томе, планирања и спровођења стратегије комуникације, успостављања добре комуникације са медијима, одржавања контаката са медијима, организовања формалних и неформалних дружења са новинарима, организовања сусрета са представницима страних медија, организовања хуманитарних догађаја на којима ће то физичко лице представити свој хуманитарни рад, дефинисања стратегије комуникације у кризним ситуацијама, пружања подршке у кризним ситуацијама, укључујући и услуге промовисања тог физичког лица као бренда на спортским и културним догађајима, а за које наплаћује јединствену накнаду, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, с обзиром да се местом промета тих услуга

сматра иностранство. По основу пружања предметних услуга обвезник ПДВ има право на одбитак претходног пореза уз испуњење прописаних услова.

Наиме, одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05, 61/07 и 93/12, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Према одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Место промета услуга је место у којем пружалац услуга обавља своју делатност, а ако се промет услуга врши преко пословне јединице, местом промета услуга сматра се место пословне јединице (члан 12. ст. 1. и 2. Закона).

Према одредбама члана 12. став 3. тачка 4) подтач. (4), (7) и (8) Закона, а изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, местом промета услуга сматра се место у којем прималац услуге обавља делатност или има пословну јединицу за коју се пружа услуга, односно место у којем прималац услуге има седиште или пребивалиште, ако се ради о услугама из области економске пропаганде, услугама саветника, инжењера, адвоката, ревизора и сличних услуга, услугама обраде података и уступања информација, као и давања информација телефоном или на други начин.

3. Када обвезник ПДВ издаје рачун по основу пријема авансних средстава за будући промет добара и услуга?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 401-00-1348/2013-04 од 3.4.2013. год.)

Када обвезник ПДВ прими накнаду или део накнаде пре него што је извршен промет добара или услуга (авансно плаћање), дужан је да по том основу изда рачун, с тим што се у коначном рачуну који обвезник ПДВ – прималац авансне уплате издаје за промет добара или услуга за који је порески дужник, укупан износ накнаде, без ПДВ, умањује за износе авансних уплата, без ПДВ, а износ ПДВ који је обрачунат по основу укупног износа накнаде умањује за износе ПДВ који су обрачунати по основу авансних уплата. Ако обвезник ПДВ у истом пореском периоду прими авансну уплату и изврши промет добара или услуга за који је примио авансну уплату, у том случају нема обавезу издавања рачуна по основу примљене авансне уплате, већ само обавезу издавања рачуна за извршени промет добара, односно услуга. Рачун за промет добара и услуга издаје се на дан, односно након извршеног промета, док се рачун по основу пријема авансних средстава за будући промет добара и услуга издаје на дан, односно након примљене авансне уплате. С тим у вези, документ издат пре настанка пореске обавезе (пре извршеног промета добара и услуга, односно пре пријема авансних средстава за будући промет добара и услуга) не сматра се рачуном у смислу одредбе члана 28. став 2. тачка 1) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04,

86/04–исправка, 61/05, 61/07 и 93/12, у даљем тексту: Закон).

Наиме, одредбом члана 42. став 1. Закона прописано је да је обвезник дужан да изда рачун за сваки промет добара и услуга.

У случају пружања временски ограничених или неограничених услуга чије је трајање дуже од годину дана, обавезно се издаје периодични рачун, с тим што период за који се издаје тај рачун не може бити дужи од годину дана (став 2. истог члана Закона).

Према одредби члана 42. став 3. Закона, обавеза издавања рачуна из ст 1. и 2. овог члана постоји и ако обвезник наплати накнаду или део накнаде пре него што је извршен промет добара и услуга (авансно плаћање), с тим што се у коначном рачуну одбијају авансна плаћања у којима је садржан ПДВ.

Сагласно члану 3. Правилника о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу изоставити поједини подаци („Сл. гласник РС“, бр. 123/12, у даљем тексту: Правилник), када обвезник ПДВ у истом пореском периоду прими авансну уплату и изврши промет добара и услуга за који је примио авансну уплату, у том случају нема обавезу издавања рачуна по основу примљене авансне уплате, већ само рачуна за извршени промет добара и услуга.

Одредбом члана 20. став 1. Правилника прописано је да, у случају авансног плаћања, обвезник који прима авансну уплату, а који по основу пријема авансне уплате има обавезу да обрачуна ПДВ, издаје рачун који садржи следеће податке:

- 1) назив, адресу и ПИБ обвезника – издаваоца рачуна;
- 2) место и датум издавања и редни број рачуна;
- 3) назив, адресу и ПИБ обвезника – примаоца рачуна;
- 4) основ за авансно плаћање;
- 5) износ авансне уплате;
- 6) пореску стопу која се примењује;
- 7) износ обрачунатог ПДВ.

У коначном рачуну за промет добара и услуга за који је прималац авансне уплате порески дужник у складу са Законом, укупан износ накнаде, без ПДВ, прималац авансне уплате умањује за износе авансних уплата, без ПДВ, а износ ПДВ који је обрачунат по основу укупног износа накнаде умањује за износе ПДВ који су обрачунати по основу авансних уплата (став 2. истог члана Правилника).

Сагласно одредби члана 28. Правилника, рачуном, у смислу члана 28. став 2. тачка 1) Закона, не сматра се документ издат пре настанка пореске обавезе у складу са Законом.

Према томе, обвезник ПДВ може издати рачун из члана 42. став 3. Закона (тзв. авансни рачун) само ако је наплатио накнаду или део накнаде пре него што је извршио промет добара и услуга. Поред тога, Министарство финансија и привреде напомиње да обвезник може иницирати плаћање авансних средстава за будући промет добара и услуга било којим документом (нпр. предрачуном, захтевом за плаћање ...), односно авансно плаћање не мора бити ни иницирано посебним документом, већ може бити извршено на основу самог уговора којим је предвиђено авансно плаћање.

4. Утврђивање основице за обрачунавање ПДВ за промет добара чија се производња и продаја подстичу новчаним средствима из буџета Републике Србије

(Објашњење Министарства финансија и привреде, бр. 413-00-184/2013-04 од 3.4.2013. год.)

1. Основица за обрачунавање ПДВ за промет који врши произвођач

• Када се обвезнику ПДВ – произвођачу из буџета Републике Србије ради подстицања производње и промета одређених добара преносе новчана средства на име дела накнаде за промет тих добара (цене која садржи ПДВ), независно од тога да ли се предметна новчана средства називају субвенцијом, подстицајем, премијом и др, основицу за обрачунавање ПДВ за промет предметних добара који врши обвезник ПДВ – произвођач чини збир износа који произвођач потражује од купца (дистрибутера или крајњег корисника) и износа који се произвођачу на име предметног промета преноси из буџета Републике Србије, умањен за припадајући ПДВ.

Наиме, одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05, 61/07 и 93/12, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права

располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Одредбама члана 16. став 1. тач. 1) и 2) Закона прописано је да пореска обавеза настаје даном када се најраније изврши једна од следећих радњи: промет добара и услуга или наплата, односно плаћање ако је накнада или део накнаде наплаћен, односно плаћен у новцу пре промета добара и услуга.

Према одредби члана 17. став 1. Закона, пореска основица (у даљем тексту: основица) код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге од примаоца добара или услуга или трећег лица, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Сагласно одредбама става 2. истог члана Закона, у основицу се урачунавају и акцизе, царина и друге увозне дажбине, као и остали јавни приходи, осим ПДВ, и сви споредни трошкови које обвезник зарачунава примаоцу добара и услуга.

- Када се на име подстицања производње и промета обвезнику ПДВ – произвођачу преносе новчана средства из буџета Републике Србије пре извршеног промета добара, при чему у моменту преноса новчаних средстава није познато за који конкретан промет добара та новчана средства представљају део накнаде (цене која садржи ПДВ), што значи да самим тим и не представљају авансна средства, обвезник ПДВ – произвођач у моменту

пријема предметних новчаних средстава нема обавезу да по том основу обрачуна ПДВ нити да изда рачун из члана 42. став 3. Закона. Међутим, када обвезник ПДВ – произвођач изврши промет добара за који новчана средства пренета из буџета Републике Србије представљају део накнаде (цене која садржи ПДВ), обвезник ПДВ – произвођач дужан је да по основу извршеног промета добара обрачуна ПДВ на основицу коју чини збир износа који произвођач потражује од купца (дистрибутера или крајњег корисника) и износа који се произвођачу на име предметног промета преноси из буџета Републике Србије, умањен за припадајући ПДВ. За извршени промет обвезник ПДВ – произвођач дужан је да изда рачун у складу са Законом.

- Рачун који обвезник ПДВ – произвођач издаје другом обвезнику ПДВ за промет добара за који део накнаде (цене која садржи ПДВ) остварује из буџета Републике Србије, а део од купца (дистрибутера или крајњег корисника) треба да садржи следеће податке: назив, адресу и ПИБ обвезника – издаваоца рачуна, место и датум издавања и редни број рачуна, назив, адресу и ПИБ обвезника – примаоца рачуна, врсту и количину испоручених добара, датум промета добара, износ основице за обрачун ПДВ (збир износа који произвођач потражује од купца и износа који се произвођачу на име предметног промета преноси из буџета Републике Србије, умањен за припадајући ПДВ), пореску стопу која се примењује за предметни промет и износ ПДВ који је обрачунат на основицу. Поред тога, како у овом случају обвезник ПДВ – произвођач не потражује укупан износ накнаде за извршени промет од

купца (дистрибутера или крајњег корисника), рачун треба да садржи и податак о износу накнаде који обвезник ПДВ – произвођач потражује од купца.

Наиме, одредбом члана 42. став 1. Закона о ПДВ прописано је да је обвезник дужан да изда рачун за сваки промет добара и услуга.

Сагласно одредбама става 4. истог члана Закона о ПДВ, рачун нарочито садржи:

- 1) назив, адресу и ПИБ обвезника – издаваоца рачуна;
- 2) место и датум издавања и редни број рачуна;
- 3) назив, адресу и ПИБ обвезника – примаоца рачуна;
- 4) врсту и количину испоручених добара или врсту и обим услуга;
- 5) датум промета добара и услуга и висину авансних плаћања;
- 6) износ основице;
- 7) пореску стопу која се примењује;
- 8) износ ПДВ који је обрачунат на основицу;
- 9) напомену о одредби овог закона на основу које није обрачунат ПДВ;
- 10) напомену да се за промет добара и услуга примењује систем наплате.

Према одредби члана 7. Правилника о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу изоставити поједини подаци („Сл. гласник РС“, бр. 123/12, у даљем тексту: Правилник), обвезник ПДВ који врши опорезиви промет добара и услуга за који је порески дужник у складу са Законом, издаје рачун у којем не исказује податке из члана

42. став 4. тач. 9) и 10) Закона – ако се за тај промет не примењује систем наплате, односно податке из члана 42. став 4. тачка 9) Закона – ако за тај промет примењује систем наплате.

Министарство финансија и привреде напомиње да ако обвезник ПДВ – произвођач врши промет добра лицу које није обвезник ПДВ, у том случају, сходно одредбама члана 2. став 1. тачка 1) и став 2. Правилника, није дужан (али има право) да купцу изда рачун са подацима из члана 42. став 4. Закона и члана 7. Правилника.

Пример утврђивања накнаде, основице за обрачунавање ПДВ и износа обрачунатог ПДВ:

– износ накнаде који произвођач потражује од купца.....	100,00
– износ накнаде који произвођач остварује из буџета Републике Србије.....	30,00
– укупан износ накнаде.....	130,00
– основица за обрачунавање ПДВ ... $130 - (130 \times 16,6667\%) \approx$	108,33
– износ обрачунатог ПДВ	21,67

2. Основица за обрачунавање ПДВ за њромеј коју врши дисѡрибуѡер

За промет добра који врши обвезник ПДВ – дистрибуѡер, основицу за обрачунавање ПДВ чини накнада (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник ПДВ – дистрибуѡер прима или треба да прими за тај промет, без ПДВ, при чему се у накнаду за предметни промет не урачунавају новчана средства која су из буџета Републике Србије пренета обвезнику ПДВ – произвођачу на име подстицања производње и промета тих добара.

Пример утврђивања накнаде, основице за обрачунавање ПДВ и износа обрачунатог ПДВ за дистрибутера:

- укупан износ накнаде који дистрибутер потражује од купца100,00
- основица за обрачунавање ПДВ ... $100 - (100 \times 16,6667\%) \approx 83,33$
- износ обрачунатог ПДВ16,67

5. Порески третман промета електричне енергије која се испоручује у слободну зону обвезнику ПДВ – кориснику слободне зоне са аспекта прописа којима се уређује опорезивање потрошње порезом на додату вредност

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 413-00-214/2013-04 од 2.4.2013. год.)

За промет електричне енергије у слободну зону обвезнику ПДВ – кориснику слободне зоне који би имао право на одбитак претходног пореза када би електричну енергију набављао за потребе обављања делатности ван слободне зоне прописано је пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза, под условом да обвезник ПДВ – испоручилац електричне енергије поседује прописану документацију (документ предузећа које управља слободном зоном којим се потврђује да између предузећа и корисника слободне зоне – примаоца добара постоји важећи уговор о коришћењу слободне зоне, рачун испоручиоца добара и изјаву корисника зоне да се ради о добрима за која би обвезник – стицалац добара имао право на одбитак претходног пореза када би та добра набављао за потребе обављања делатности ван слободне зоне). За предметни промет обвезник ПДВ –

испоручилац електричне енергије издаје рачун који садржи следеће податке: назив, адресу и ПИБ обвезника – издаваоца рачуна, место и датум издавања и редни број рачуна, назив, адресу и ПИБ обвезника – примаоца рачуна, врсту и количину испоручених добара (електричне енергије), датум промета добара (електричне енергије), укупан износ накнаде за извршен промет и напомену о одредби Закона о ПДВ на основу које није обрачунат ПДВ (члан 24. став 1. тачка 5) Закона о ПДВ).

• Наиме, одредбом члана 24. став 1. тачка 5) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05, 61/07 и 93/12, у даљем тексту: Закон о ПДВ) прописано је да се ПДВ не плаћа на унос добара у слободну зону, превозне и друге услуге корисницима слободних зона које су непосредно повезане са тим уносом и промет добара и услуга у слободној зони, за које би обвезник – корисник слободне зоне имао право на одбитак претходног пореза када би та добра или услуге набављао за потребе обављања делатности ван слободне зоне.

Према одредбама члана 6. став 1. Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, бр. 120/12, у даљем тексту: Правилник), пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 5) Закона о ПДВ, за унос добара у слободну зону, обвезник који врши промет добара може да оствари ако поседује:

1) документ предузећа које управља слободном зоном (у даљем тексту: предузеће) којим се потврђује да између предузећа и корисника слободне зоне – примаоца добара постоји важећи уговор о коришћењу слободне зоне;

2) рачун испоручиоца добара која се уносе у слободну зону;

3) изјаву корисника зоне да се ради о добрима за која би обвезник – стицалац добара имао право на одбитак претходног пореза када би та добра набављао за потребе обављања делатности ван слободне зоне;

4) оверену копију декларације којом се доказује да су добра унета у слободну зону, у складу са царинским прописима.

Изузетно од става 1. овог члана, а у складу са одредбама става 3. члана 6. Правилника, за промет електричне енергије, природног гаса, мазута и угља, пореско ослобођење обвезник може да оствари ако поседује:

1) документ предузећа којим се потврђује да између предузећа и корисника слободне зоне – примаоца добара постоји важећи уговор о коришћењу слободне зоне;

2) рачун испоручиоца добара;

3) изјаву корисника зоне да се ради о добрима за која би обвезник – стицалац добара имао право на одбитак претходног пореза када би та добра набављао за потребе обављања делатности ван слободне зоне.

• Одредбом члана 42. став 1. Закона о ПДВ прописано је да је обвезник дужан да изда рачун за сваки промет добара и услуга.

Сагласно одредбама става 4. истог члана Закона о ПДВ, рачун нарочито садржи:

1) назив, адресу и ПИБ обвезника – издаваоца рачуна;

2) место и датум издавања и редни број рачуна;

- 3) назив, адресу и ПИБ обвезника – примаоца рачуна;
- 4) врсту и количину испоручених добара или врсту и обим услуга;
- 5) датум промета добара и услуга и висину авансних плаћања;
- 6) износ основице;
- 7) пореску стопу која се примењује;
- 8) износ ПДВ који је обрачунат на основицу;
- 9) напомену о одредби овог закона на основу које није обрачунат ПДВ;
- 10) напомену да се за промет добара и услуга примењује систем наплате.

Према одредби члана 7. Правилника о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу изоставити поједини подаци („Сл. гласник РС“, бр. 123/12), обвезник ПДВ који врши промет добара и услуга за који је прописано пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза издаје рачун у којем не исказује податке из члана 42. став 4. тач. 6)–8) и 10) Закона, већ исказује укупан износ накнаде за извршен промет добара и услуга.

6. Када се сматра извршеним промет услуга мобилне телефоније?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 430-01-117/2012-04 од 1.4.2013. год.)

Пореска обавеза по основу промета услуга мобилне телефоније настаје даном када се промет услуга мобилне телефоније сматра извршеним, односно даном

наплате накнаде или дела накнаде за будући промет ових услуга (аванс). Промет услуга мобилне телефоније који се врши у одређеном периоду, а за који се издаје периодични рачун, сматра се извршеним последњег дана периода за који се издаје рачун (у конкретном случају, ако је рачун издат за период 18.09 –17.10.2012. године, промет услуга се сматра извршеним 17.10.2012. године). На промет услуга мобилне телефоније који је опорезив ПДВ, а који обвезник ПДВ врши од 1. октобра 2012. године (у конкретном случају 17.10.2012. године), ПДВ се обрачунава и плаћа по општој стопи ПДВ од 20%.

Наиме, одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05, 61/07 и 93/1, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Према одредбама члана 15. став 1. Закона, услуга се сматра пруженом даном када је:

- 1) завршено појединачно пружање услуге;
- 2) престао правни основ пружања услуге – у случају пружања временски ограничених или неограничених услуга.

Изузетно од става 1. тачка 2) овог члана, ако се за пружање услуга издају периодични рачуни, промет услуга

сматра се извршеним последњег дана периода за који се издаје рачун (члан 15. став 2. Закона).

Време промета услуга је на исти начин било уређено и одредбама члана 15. ст. 1. и 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07), које су се примењивале закључно са 31. децембром 2012. године.

Одредбама члана 16. тач. 1) и 2) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07), које су се примењивале закључно са 31. децембром 2012. године, било је прописано да код промета добара и услуга пореска обавеза настаје даном када се изврши промет добара и услуга или наплата ако је накнада или део накнаде наплаћен пре промета добара и услуга.

Одредбом члана 23. став 1. Закона прописано је да општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 20%. Наведена законска одредба примењује се од 1. октобра 2012. године. Закључно са 30. септембром 2012. године, а према одредби члана 23. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07), општа стопа ПДВ износила је 18%.

Наиме, одредбом члана 15. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 93/12, у даљем тексту: Закон о изменама и допунама Закона), у члану 23. став 1. проценат: „18%“ замењен је процентом: „20%“.

Одредбом члана 52. Закона о изменама и допунама Закона прописано је, између осталог, да ће се одредба члана 15. овог закона примењивати од 1. октобра 2012. године.

Према томе, за обрачун ПДВ на промет добара и услуга који је опорезив по општој стопи ПДВ, а који се врши од 1. октобра 2012. године, примењује се општа стопа ПДВ од 20%.

7. Порески третман промета услуге уступања имовинских права на фонограму који Организацији произвођача фонограма врши лице које није обвезник ПДВ

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 413-00-11/2012-04 од 29.3.2013. год.)

За промет услуге уступања имовинских права на фонограму који врши обвезник ПДВ – произвођач фонограма Организацији произвођача фонограма Србије (у даљем тексту: Организација), као и промет услуге који, у оквиру колективног остваривања права произвођача фонограма, врши Организација крајњим корисницима, обвезник ПДВ – произвођач фонограма, односно Организација, дужан је да обрачуна ПДВ по пореској стопи од 20% и да обрачунати ПДВ плати на прописани начин. Међутим, за промет услуге уступања имовинских права на фонограму који Организацији врши лице које није обвезник ПДВ, ПДВ се не обрачунава и не плаћа.

Наиме, одредбама члана 3 Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05, 61/07 и 93/12, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Према одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Сагласно одредбама члана 5. став 3. тачка 1) Закона, прометом услуга, у смислу овог закона, сматра се и пренос, уступање и давање на коришћење ауторских и сродних права, патената, лиценци, заштитних знакова, као и других права интелектуалне својине.

Сагласно одредби члана 123. Закона о ауторском и сродним правима („Сл. гласник РС“, бр. 104/09, 99/11 и 119/12, у даљем тексту: Закон о ауторском праву), за свој фонограм, произвођач фонограма има имовинска права у складу са овим законом.

Према одредби члана 124. став 1. Закона о ауторском праву, фонограм је снимак звука, односно низа звукова на носачу звука.

Одредбом члана 125. Закона о ауторском праву прописано је да је произвођач фонограма физичко или правно лице у чијој је организацији и чијим је средствима фонограм начињен и који сноси одговорност за прво снимање звука, односно низа звукова.

Сагласно одредби члана 153. став 1. Закона о ауторском праву, носиоци ауторског, односно сродних права преко организације колективно остварују искључива имовинска ауторска, односно сродна права, као и право на потраживање накнаде за сва своја дела, односно предмете сродног права.

Према одредби члана 153. став 2. Закона о ауторском праву, у случају остваривања искључивих имовинских права, носиоци ауторског, односно сродних права уговором на искључив начин уступају своја права организацији, са налогом да она у своје име, а за њихов

рачун закључује уговоре са корисницима ауторских дела и предмета сродних права (у даљем тексту: корисници) о неискључивом уступању тих права.

У случају остваривања права на накнаду, носиоци ауторског, односно сродних права дају налог организацији да у своје име, а за њихов рачун наплати накнаду од корисника (став 3. истог члана Закона о ауторском праву).

Поред тога, Министарство финансија и привреде напомиње да давање мишљења у вези са облигационим односима између уговорних страна (нпр. на који начин се, приликом расподеле наплаћених средстава, утврђује износ накнаде који припада сваком произвођачу фонограма) није у надлежности Министарства финансија и привреде – Сектора за фискални систем. Независно од тога, Министарство указује да, у случају када накнаду за промет остварује, односно треба да оствари обвезник ПДВ који за тај промет има обавезу да обрачуна и плати ПДВ у складу са Законом, предметна накнада садржи припадајући износ ПДВ. Међутим, када накнаду за промет остварује, односно треба да оствари лице које није обвезник ПДВ, што значи да за тај промет нема обавезу да обрачуна и плати ПДВ, та накнада не садржи ПДВ.

ИЗБЕГАВАЊЕ МЕЂУНАРОДНОГ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА

1 Примедба због поступања Пореске управе везано за примену Уговора о избегавању двоструког опорезивања са Чешком Републиком

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 413-01-201/2013-04 од 11.4.2013. год)

Пуномоћник нерезидентног пореског обвезника – правног лица из Чешке Републике је Министарству финансија и привреде поднео примедбу (притужбу) на рад поступајућих лица надлежене Пореске управе, уз, поред осталог, позивање на члан 25. (Поступак заједничког договарања) Уговора о избегавању двоструког опорезивања са Чешком Републиком, са захтевом да Министарство, кроз форму службеног надзора, са надлежном Пореском управом покуша да дође до задовољавајућег решења по нерезидентно правно лице из Чешке Републике.

Када је у питању позивање на члан 25. (Поступак заједничког договарања) Уговора између Савета министара Србије и Црне Горе и Владе Чешке Републике о избегавању двоструког опорезивања у односу на порезе на доходак и на имовину („Сл. лист СФРЈ – Међународни уговори“, бр. 3/05, у даљем тексту: Уговор), Министарство финансија и привреде

указује да је у ставу 1. тог члана Уговора, поред осталог, предвиђено да, ако лице (у конкретном случају, правно лице – резидент Чешке Републике) сматра да мере једне или обе државе уговорнице (у конкретном случају, Републике Србије) доводе или ће довести до тога да не буде опорезовано у складу с одредбама овог уговора, оно може, без обзира на правна средства предвиђена унутрашњим законом тих држава (у конкретном случају, Републике Србије) да изложи свој случај надлежном органу државе уговорнице чији је резидент (у конкретном случају, Чешке Републике), а не (како је у конкретном случају учињено) непосредним обраћањем надлежном органу (Сектору за фискални систем – Групи за уговоре о избегавању двоструког опорезивања) државе извора (у конкретном случају, Републике Србије).

Када је реч о вршењу надзора над поступањем Пореске управе, Министарство финансија и привреде указује да његов Сектор за фискални систем није надлежан за предметни посао. С тим у вези, нерезидентни правни обвезник (у конкретном случају, правно лице из Републике Чешке) своја права, по основу незадовољства пореско-управним актом, може да оствари у одговарајућем поступку пред надлежним органима.

Б У Џ Е Т С К И С И С Т Е М

1. Примена члана 5. став 6. Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС“, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11 и 93/12)

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-00423/2013-03 од 2.4.2013. год.)

Како се наводи у допису, у буџету града Београда остварују се средства по основу члана 236. став 1. тачка 2) Законика о кривичном поступку, којим је прописано да јавни тужилац може одложити кривично гоњење за кривична дела за која је предвиђена новчана казна или казна затвора до пет година ако осумњичени прихвати да плати одређени новчани износ у корист хуманитарне организације, фонда или јавне установе.

С тим у вези, закључен је Протокол о сарадњи између Првог основног јавног тужилаштва у Београду и града Београда, којим је, између осталог, опредељена и намена средстава остварених по овом основу, за здравствене установе чији је оснивач град Београд.

Даље, како се наводи, с обзиром да су у буџету града Београда за 2013. годину планирана средства у обиму који је у време припреме буџета одговарао приспелим решењима донетим од стране Првог основног јавног тужилаштва у Београду, а годишњи план је већ извршен са више од 96%, може се очекивати значајно увећавање прихода по овом основу, због чега је пре израде ребаланса буџета града Београда за 2013. годину

неопходно отворити одговарајуће апропријације за извршавање расхода и издатака по овом основу.

С обзиром да приход остварен на овај начин представља наменски приход буџета града Београда и да се може сматрати донацијом, јер је заснован на добровољној основи, односно осумњичени, у смислу цитиране одредбе Законика о кривичном поступку, има право, али не и обавезу да одређени износ средстава уплати у корист здравствене установе, мишљење Министарства финансија и привреде је да се у наведеном случају може применити одредба члана 5. став 6. Закона о буџетском систему.

2. Да ли се приходи од самодоприноса убрајају у пореске или непореске приходе?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-00311/2013-08 од 14.3.2013. год.)

Према члану 2. тач. 17) и 18) Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС“, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11 и 93/12), порески приходи су врста јавних прихода које држава прикупља обавезним плаћањима пореских обвезника без обавезе извршења специјалне услуге заузврат, а непорески приходи су врста јавних прихода који се наплаћују правним или физичким лицима за коришћење јавних добара (накнаде), пружање одређене јавне услуге (таксе), због кршења уговорних или законских одредби (пенали и казне), као и приходи који се остваре употребом јавних средстава.

Правилником о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава са тих

рачуна („Сл. гласник РС“, бр. 104/11, 10/12, 18/12, 95/12, 99/12 и 22/13), донетим на основу члана 96. Закона о буџетском систему, у Плану рачуна за уплату јавних прихода, који је саставни део Правилника, самодопринос је сврстан у групу пореза на доходак и капиталне добитке које плаћају физичка лица.

Имајући у виду претходно наведено, мишљење Министарства финансија и привреде је да је самодопринос врста пореског прихода.

Министарство финансија и привреде посебно указује да је самодопринос, као изворни приход јединице локалне самоуправе, ближе уређен Законом о финансирању локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр. 62/06, 47/11 и 93/12).

3. Појам „преузете обавезе“, у складу са одредбама Закона о буџетском систему, односно да ли део обавеза по закљученим уговорима, по основу којих неће настати издаци, расходи и плаћања у години закључења уговора и по чијем основу обавезе доспевају на плаћање у следећој буџетској години, могу имати статус преузетих обавеза за следећу буџетску годину, а не за годину у којој су уговори закључени?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-00667/2012-03 од 13.12.2012. год.)

Према члану 2. тачка 37) Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС“, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11 и 93/12), преузимање обавеза представља ангажовање средстава од стране корисника буџетских средстава по основу правног акта, за које се, у моменту ангажовања,

очекује да представљају готовински трошак, непосредно или у будућности.

Чланом 54. став 5. Закона о буџетском систему прописано је да обавезе преузете у складу са одобреним апропријацијама, а неизвршене у току године, преносе се и имају статус преузетих обавеза и у наредној буџетској години извршавају се на терет одобрених апропријација за ту буџетску годину.

Из наведених одредби произилази да обавезе које су преузете у једној буџетској години извршавају се на терет одобрених апропријација текуће буџетске године, док се неизвршени део тих обавеза преноси, има статус преузетих обавеза за следећу буџетску годину и извршава се на терет одобрених апропријација за ту буџетску годину.

4. Да ли је потребно да локална самоуправа има више од 50% гласова у другим правним лицима у којима јавна средства чине више од 50% укупних прихода остварених у претходној пословној години, како би ова правна лица била категоризована као корисници јавних средстава (кумулятивно испуњење услова) или је довољно да буде испуњен један услов како би правно лице било категорисано као корисник јавних средстава?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-568/2012-03 од 4.12.2012. год.)

Одредбама члана 2. став 1. тачка 5. Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС“, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11 и 93/12) регулисано је да су корисници јавних средстава директни и индиректни корисници

буџетских средстава, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање и јавна предузећа основана од стране Републике Србије, односно локалне власти, правна лица основана од стране тих јавних предузећа, правна лица над којима Република Србија, односно локална власт има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, друга правна лица у којим јавна средства чине више од 50% укупних прихода остварених у претходној пословној години, као и јавне агенције и организације на које се примењују прописи о јавним агенцијама.

У вези са постављеним питањем, Министарство финансија и привреде указује да су корисници јавних средстава, према Закону о буџетском систему, они корисници буџетских средстава који испуњавају макар један од наведених услова према претходно наведеном члану Закона. Дакле, није потребно кумулативно испуњење тражених услова из члана 2. тачке 5) Закона о буџетском систему.

Уједно, Министарство финансија и привреде напомиње да је у допису погрешно цитиран члан 2. тачка 5) Закона о буџетском систему, с обзиром да у закону није наведено: „или више од 50% гласова у другим правним лицима у којима јавна средства чине више од 50% укупних прихода остварених у претходној пословној години“.

5. а) Да ли су огранак и представништво обвезници таксе за истицање фирме?

б) Да ли формулација из одредбе члана 19. тачка 4) Закона о буџетском систему да су приходи настали

употребом јавних средстава, између осталог и приходи настали продајом услуга корисника јавних средстава чије је пружање уговорено са физичким и правним лицима на основу њихове слободне воље, подразумева да у сваком конкретном случају треба да се закључи уговор или има шире значење?

в) Да ли је доношење акта (ценовник, одлука или други акт) из члана 25. тачка б) подтачка 4) Закона о буџетском систему, којим се на нивоу градске управе уводе услуге и прописују цене, у надлежности скупштине јединице локалне самоуправе или тај акт може донети други орган?

г) Да ли се може отворити буџетски фонд у оквиру којег би се посебно водили приходи од новчаних казни за саобраћајне прекршаје који се остварују на основу Закона о безбедности саобраћаја на путевима?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 401-00-00581/2012-03 од 30.11.2012. год.)

а) У давању одговора на питање да ли су огранак и представништво обвезници локалне комуналне таксе за истицање фирме на пословном простору, имала се у виду, пре свега, одредба члана 16. Закона о финансирању локалне самоуправе, којом је прописано да је фирма, у смислу тог закона, сваки истакнути назив или име које упућује на то да правно или физичко лице обавља одређену делатност. С обзиром да огранак и представништво привредног друштва, у складу са Законом о привредним друштвима („Сл. гласник РС“, бр. 36/11 и 99/11), немају својство правног лица, мишљење Министарства финансија и привреде је да не могу бити

обвезници локалне комуналне таксе за истицање фирме на пословном простору.

б) У вези са питањем које се односи на члан 19. тачка 4) Закона о буџетском систему и формулације „уговорено“ у смислу потребе закључивања уговора приликом сваког конкретног случаја, Министарство финансија и привреде указује да термин „уговорено“ има шире значење и заснива се на принципу добровољног тражења услуге корисника јавних средстава, а не обавезе наметнуте од стране државе. Не подразумева се обавеза уговарања у сваком појединачном случају.

в) У вези са питањем да ли Ценовник услуга треба да донесе Скупштина града или Извршни орган локалне самоуправе (Градоначелник или Градско веће), мишљење Министарства финансија и привреде је да Ценовник треба да донесе надлежни извршни орган локалне самоуправе. Најцелисходније је да Ценовник доноси Градско веће, али с обзиром да су у члану 46. Закона о локалној самоуправи наведене одређене надлежности општинског/градског већа, без могућности увођења нових, мишљење Министарства је да Ценовник може да донесе Градоначелник.

Уједно, Министарство финансија и привреде обавештава да је на јавној расправи Нацрт закона о изменама и допунама Закона о локалној самоуправи, којим ће се омогућити општинском/градском већу да врши и друге надлежности, тако да ће, по доношењу измена Закона о локалној самоуправи, бити омогућено градском већу да донесе Ценовник услуга.

г) Што се тиче отварања буџетског фонда, према члану 64. Закона о буџетском систему, за средства остварена од новчаних казни за саобраћајне прекршаје који се остварују на основу Закона о безбедности саобраћаја на путевима, мишљење Министарства финансија и привреде је да није неопходно отварање буџетског фонда већ се за ову врсту прихода може отворити евиденциони рачун у групи 845 – Евиденциони рачун прихода органа и других корисника средстава за ове намене, на који ће се уплаћивати ова наменска средства. Прикупљена средства на овим рачунима празниће се у буџет на одговарајући уплатни рачун, а укупан износ остварен према подацима на евиденционом рачуну ће се празнити за намену за коју су средства и уплаћивана, а према утврђеној намени средстава у Закону о безбедности саобраћаја на путевима.

ФИНАНСИЈСКИ СИСТЕМ

ЗАТЕЗНА КАМАТА

1. а) Метод обрачуна затезне камате до 3. марта 2001. године

б) Редослед намирања обавеза у случају када се врши евидентирање уплате дужника којом тај дужник делимично измирује своју обавезу

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-00191/2013-16 од 27.3.2013. год.)

а) Закон о висини стопе затезне камате („Сл. лист СРЈ“, бр. 32/93, 24/94 и 28/96) престао је да важи даном ступања на снагу Закона о висини стопе затезне камате („Сл. лист СРЈ“, бр. 9/01, ступио на правну снагу 3. марта 2001. године и „Сл. гласник РС“, бр. 31/11 и 73/12–УС). Овај закон престао је да важи даном ступања на снагу Закона о затезној камати („Сл. гласник РС“, бр. 119/12).

Према одредбама претходно важећих закона о висини стопе затезне камате, дужник, који закасни са испуњењем новчане обавезе, плаћа затезну камату на износ дуга до дана исплате по стопи утврђеној овим законом, односно законима.

Чланом 1. ст. 2. и 3. Закона о висини стопе затезне камате („Сл. лист СРЈ“, бр. 32/93, 24/94 и 28/96) прописано је да се стопа затезне камате састоји од стопе раста цена на мало и фиксне стопе од 1,2% месечно, а да се обрачун затезне камате врши тако што се фиксна стопа од 1,2% множи са износом главног дуга увећаног за камату по стопи раста цена на мало, применом конформне методе.

Према члану 2. Закона о висини стопе затезне камате („Сл. лист СРЈ“, бр. 9/01 и „Сл. гласник РС“, бр. 31/11), стопа затезне камате састоји се од месечне стопе раста потрошачких цена и фиксне стопе од 0,5% месечно. Чланом 3. став 1. истог закона прописано је да се обрачун дуга увећаног за затезну камату врши тако што се фиксна стопа од 0,5% множи износом главног дуга увећаног за камату по стопи раста потрошачких цена, применом конформне методе.

Одлуком Уставног суда Републике Србије број I Уз-82/2009 одлучено је да одредба члана 3. став 1. Закона о висини стопе затезне камате („Сл. лист СРЈ“, бр. 9/01 и „Сл. гласник РС“, бр. 31/11), у делу који гласи: „применом конформне методе“, није у сагласности са Уставом, као и да се одбацује иницијатива за оцену уставности Закона о висини стопе затезне камате („Сл. лист СФРЈ“, бр. 57/89) и Закона о висини стопе затезне камате („Сл. лист СРЈ“, бр. 32/93, 24/94 и 28/96).

Одлуке Уставног суда су, према члану 7. став 1. и члану 60. став 1. Закона о Уставном суду („Сл. гласник РС“, бр. 109/2007 и 99/2011), коначне, извршне и општеобавезујуће, при чему се закони и други општи акти за које је одлуком Уставног суда утврђено да нису у сагласности с Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, не могу примењивати на односе

који су настали пре дана објављивања одлуке Уставног суда, ако до тог дана нису правоснажно решени.

Имајући у виду наведено, правно дејство одлуке Уставног суда односи се само на период од 3. марта 2001. године, а не и за период пре тога.

У тако насталој чињеничној и правној ситуацији последица Одлуке Уставног суда је да у периоду до 3. марта 2001. године не постоји позитиван пропис којим се обрачунава затезна камата, јер је ступањем на снагу Закона о висини стопе затезне камате („Сл. лист СРЈ“, бр. 9/01) престао да важи претходни закон. У недостатку позитивног прописа, неопходно је пронаћи решење којим каматним методом обрачунавати камату до 3. марта 2001. године. Решење се једино постиже логичким закључивањем и правном аналогијом, а они упућују само на то да се до тада затезна камата мора обрачунавати конформним методом који је до тада важио, јер је примена другог метода, односно простог интересног рачуна искључена.

Предложени став је заснован на поменутиим чињеничним и правним разлозима, и он подразумева да се до 3. марта 2001. године, на дуговану главницу за период доцње затезна камата обрачунава конформном методом, приписује главници и на тако добијене износе почев од правног дејства одлуке Уставног суда, односно почев од 3. марта 2001. године, затезна камата обрачунава методом простог интересног рачуна.

б) Истим дописом захтев за стручно мишљење је упућен и у вези са обрачуном камате према Закону о затезној камати и члану 313. Закона о облигационим односима. Поводом овог упита, на захтев Министарства финансија и привреде достављена је, ради прецизирања

истог, допуна дописа дана 13. фебруара 2013. године са захтевом за стручно мишљење и тумачење редоследа намирања обавеза у случају када се врши евидентирање уплате дужника којом тај дужник делимично измирује своју обавезу, а имајући у виду да је уплата извршена у току обрачунског периода и да се обрачун затезне камате наставља и након датума ове уплате, односно да обрачун још увек није завршен.

Сходно наведеном, Министарство финансија и привреде обавештава да Закон о затезној камати не уређује питање редоследа намирења обавеза, док је чланом 313. Закона о облигационим односима законодавац уредио институт урачунавања камата и трошкова, односно редослед намирења обавеза, из ког разлога је Министарство финансија и привреде става да је целисходније обратити се Министарству правде и државне управе за стручно мишљење и појашњење предметне одредбе, као институцији у чијој су надлежности послови државне управе који се односе на припремање мишљења и тумачење прописа којима је уређена област облигационих односа.

Одговор у вези са применом прописа дат је према подацима који су изнети у захтеву. Министарство финансија и привреде напомиње да, сходно члану 8. став 1. Закона о Народној скупштини („Сл. гласник РС“, бр. 9/10), Народна скупштина доноси аутентично тумачење закона, као и да, у складу са чланом 80. став 2. Закона о државној управи („Сл. гласник РС“, бр. 79/05, 101/07 и 95/10), мишљења органа државне управе нису обавезујућа.

РОКОВИ ИЗМИРЕЊА НОВЧАНИХ ОБАВЕЗА У КОМЕРЦИЈАЛНИМ ТРАНСАКЦИЈАМА

1. Могућност примене одредбе члана 3. став 7. Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама на промет репроматеријала за обављање пољопривредне делатности који је уговорен између увозника, односно дистрибутера и других учесника – дужника који нису регистровани као пољопривредно газдинство или земљорадничка задруга

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 401-00-00174/2013-16 од 29.3.2013. год.)

Чланом 3. став 7. Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Сл. гласник РС“, бр. 119/2012, у даљем тексту: Закон), прописано је да се, изузетно од ст. 1, 2. и 4. овог члана, уговором између регистрованог пољопривредног газдинства или земљорадничке задруге и другог привредног субјекта, када је дужник регистровано пољопривредно газдинство или земљорадничка задруга, могу уговорити дужи рокови у случајевима набавке репроматеријала за обављање основне

делатности, и то за семенски и садни материјал, заштитна средства и ђубриво.

У складу са наведеним, изузетак прописан чланом 3. став 7. Закона примењује се искључиво на уговорни однос између регистрованог пољопривредног газдинства или земљорадничке задруге, с једне стране, и другог привредног субјекта, с друге стране, у коме је дужник регистровано пољопривредно газдинство или земљорадничка задруга и чији је предмет набавка репроматеријала за обављање основне делатности, односно семенског и садног материјала, заштитних средстава и ђубрива.

Министарство финансија и привреде дало је мишљење у вези са применом прописа према подацима који су изнети у захтеву. Министарство напомиње да, сходно члану 8. став 1. Закона о Народној скупштини („Сл. гласник РС“, бр. 9/10), Народна скупштина доноси аутентично тумачење закона, као и да, у складу са чланом 80. став 2. Закона о државној управи, мишљења органа државне управе нису обавезујућа.

2. Примена Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама на одредбе уговора о осигурању, односно на уговарање начина и рокова плаћања премије осигурања

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-00094/2013-16 од 29.3.2013. год.)

Законом о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Сл. гласник РС“, бр. 119/2012, у даљем тексту: Закон) уређени су рокови измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама

између јавног сектора и привредних субјеката, односно између привредних субјеката, у циљу спречавања неизмирења новчаних обавеза у року.

Чланом 2. тачка 1) Закона прописано је да се под комерцијалним трансакцијама подразумевају све уговорене трансакције између јавног сектора и привредних субјеката, односно између привредних субјеката, које се односе на испоруку добара, односно пружање услуга уз накнаду, у које се убрајају и грађевински и инвестициони радови, као и комуналне услуге.

Истовремено, тачком 2) овог члана дефинисано је да је јавни сектор део националне економије који обухвата општи ниво државе, у смислу закона који уређује буџетски систем, као и јавна предузећа. Привредни субјект је, у смислу тачке 3) истог члана, привредно друштво и предузетник основан у складу са законом којим се уређују привредна друштва, као и задруга и регистровано пољопривредно газдинство и остала правна лица основана у складу са посебним законом.

Сагласно наведеним одредбама, а имајући у виду да делатност осигурања, која представља пружање посебне врсте финансијске услуге, Законом није дефинисана као комерцијална трансакција, мишљење Министарства финансија и привреде је да се одредбе овог закона не примењују на уговарање начина и рокова плаћања премија осигурања између друштва за осигурање, с једне стране и привредног субјекта или јавног сектора, с друге стране, односно да се уговор о осигурању, у смислу овог закона, не сматра комерцијалном трансакцијом.

Министарство финансија и привреде дало је мишљење у вези са применом прописа према подацима који су изнети у захтеву. Министарство напомиње да, сходно члану 8. став 1. Закона о Народној скупштини („Сл. гласник

РС“, бр. 9/10), Народна скупштина доноси аутентично тумачење закона, као и да, у складу са чланом 80. став 2. Закона о државној управи, мишљења органа државне управе нису обавезујућа.

- 3. а) Примена Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама у случајевима када је уговорено страном меродавно право на уговорене односе у којима су учесници у послу домаћа и страна правна лица**
б) Да ли постоји ограничење када је дужина продуженог рока у питању и колики је најнижи износ гаранције која је потребно да буде дата у складу са чланом 3. став 5. Закона како би могао бити уговорен рок плаћања дужи од 60 дана?

(Мишљење Министарства финансија и привреде, бр. 011-00-000726/2012-16 од 4.3.2013. год.)

а) Законом о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Сл. гласник РС“, бр. 119/2012, у даљем тексту: Закон) уређени су рокови измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама између јавног сектора и привредних субјеката, односно између привредних субјеката, у циљу спречавања неизмирења новчаних обавеза у року.

Чланом 2. Закона прописано је да су комерцијалне трансакције све уговорене трансакције између јавног сектора и привредних субјеката, односно између привредних субјеката, које се односе на испоруку добара, односно пружање услуга уз накнаду, у које се убрајају и грађевински и инвестициони радови, као и комуналне услуге. Истовремено, наведеном законском одредбом, дефинисано је да је јавни сектор део националне економије који обухвата

општи ниво државе, у смислу закона којим се уређује буџетски систем, као и јавна предузећа, док се привредним субјектом сматра привредно друштво и предузетник основан у складу са законом којим се уређују привредна друштва, као и задруга и регистровано пољопривредно газдинство и остала правна лица основана у складу са посебним законом.

Сагласно наведеним одредбама, Закон се примењује искључиво на трансакције између наведених лица и не примењује се на комерцијалне трансакције уговорене између домаћих и страних лица.

б) Чланом 3. став 1. Закона прописано је да се уговором између привредних субјеката не може предвидети рок за измирење новчаних обавеза дужи од 60 дана.

Чланом 3. став 4. Закона предвиђено је да, изузетно од става 1. овог члана, уговором између привредних субјеката може се предвидети дужи рок од 60 дана уколико уговорене обавезе захтевају исплату у ратама за испоручену робу, односно пружене услуге, али тај рок не може да буде дужи од 90 дана.

Ставом 5. наведеног члана Закона предвиђено је да уколико је уговором између привредних субјеката уговорен рок из члана 3. став 4. Закона, најмање 50% новчане обавезе мора бити исплаћено закључно са истеком половине тако уговореног рока, а остатак новчане обавезе до истека тог рока.

Чланом 3. став 6. Закона прописано је да се, изузетно од става 1. овог члана, уговором између привредних субјеката може предвидети дужи рок од 60 дана, уз обавезу да дужник – прималац испоручених добара, односно пружених услуга, пружи и средство обезбеђења плаћања у договореном року предајом повериоцу банкарске гаранције која садржи клаузуле: „неопозива“, „безусловна“, „наплатива на први

позив без приговора“ или авалиране менице од стране банке. Сходно наведеном, у случају да привредни субјекти желе да користе могућност одступања од прописане опште намере законодавца, садржане у претходним ставовима члана 3. Закона, и закључе уговор којим се предвиђа рок за измирење новчаних обавеза који је дужи од рокова утврђених ст. 1, 3. и 4, износ банкарске гаранције, односно менице авалиране од банке мора бити најмање једнак износу конкретне новчане обавезе, односно фактурисане вредности испорученог добра или пружене услуге.

Министарство финансија и привреде дало је мишљење у вези са применом прописа према подацима који су изнети у захтеву. Министарство напомиње да, сходно члану 8. став 1. Закона о Народној скупштини („Сл. гласник РС“, бр. 9/10), Народна скупштина доноси аутентично тумачење закона, као и да, у складу са чланом 80. став 2. Закона о државној управи, мишљења органа државне управе нису обавезујућа.

ПОДСЕТНИК
ФИНАНСИЈСКИ ПРОПИСИ ДОНЕТИ
У АПРИЛУ МЕСЕЦУ 2013. ГОДИНЕ

УРЕДБЕ

Уредба о утврђивању Програма подршке малим предузећима за набавку опреме у 2013. години	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 31 од 5. априла 2013. год.
Уредба о изменама и допуни Уредбе о правилима за доделу државне помоћи	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 37 од 24. априла 2013. год.
Уредба о утврђивању Програма подршке активностима удружења за подстицање развоја предузетништва у 2013. години	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 39 од 30. априла 2013. год.
Уредба о измени и допунама Уредбе о условима и начину подстицања производње и продаје трактора и прикључних машина за тракторе у Републици Србији у 2013. години	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 39 од 30. априла 2013. год.

ПРАВИЛНИЦИ

Правилник о начину и садржају извештавања о планираним и извршеним расходима за плате у буџетима јединица локалне власти у 2013. години	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 30 од 2. априла 2013. год.
Правилник о форми и садржини кредитног захтева и форми и садржини документације о кредитној способности наручиоца	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 31 од 5. априла 2013. год.
Правилник о садржини Регистра финансијског лизинга и документацији потребној за регистрацију	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 31 од 5. априла 2013. год.
Правилник о садржини Регистра заложног права на покретним стварима и правима и документацији потребној за регистрацију	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 31 од 5. априла 2013. год.

Правилник о начину доказивања испуњености услова да су понуђена добра домаћег порекла	Сл. гласник РС, бр. 33 од 10. априла 2013. год.
Правилник о обрасцу и садржини службене легитимације лица овлашћеног за вршење надзора над предметима од драгоцених метала	Сл. гласник РС, бр. 35 од 17. априла 2013. год.
Правилник о обрасцу месечних извештаја о роковима измирења обавеза јавних предузећа и њихових зависних друштава капитала, утврђених законом којим се одређују рокови измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама	Сл. гласник РС, бр. 36 од 19. априла 2013. год.
Правилник о обрасцима тромесечних извештаја о реализацији годишњег програма пословања јавних предузећа и зависних друштава капитала чији је оснивач то предузеће	Сл. гласник РС, бр. 36 од 19. априла 2013. год.
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 3), 4), 5) и 6) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе	Сл. гласник РС, бр. 38 од 26. априла 2013. год.
Правилник о изменама и допунама Правилника о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 3), 5) и 6) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе, за превоз терета у унутрашњем и речном саобраћају, за пољопривредне сврхе, за грејање и у индустријске сврхе	Сл. гласник РС, бр. 38 од 26. априла 2013. год.
Правилник о измени и допуни Правилника о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларације и других образаца у царинском поступку	Сл. гласник РС, бр. 39 од 30. априла 2013. год.

ОДЛУКЕ

Одлука о измени и допуни Одлуке о условима и начину за смањење царинских дажбина на одређену робу, односно за изузимање одређене робе од плаћања царинских дажбина у 2013. години	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 34 од 12. априла 2013. год.
Одлука о изменама и допунама Одлуке о условима и начину спровођења операција на отвореном тржишту	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 34 од 12. априла 2013. год.
Одлука о изменама и допунама Одлуке о условима и начину одобравања банкама краткорочних кредита за ликвидност на основу залог хартија оид вредности	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 34 од 12. априла 2013. год.
Одлука о измени и допунама Одлуке о условима и начину одобравања кредита за одржавање дневне ликвидности банака на основу залог хартија од вредности	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 34 од 12. априла 2013. год.

ОСТАЛО

Списак међународних организација и међународних финансијских институција чији се посебни поступци јавних набавки могу примењивати уместо одредаба Закона о јавним набавкама	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 33 од 10. априла 2013. год.
---	---

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

336

БИЛТЕН: службена објашњења и стручна
мишљења за примену финансијских прописа,
главни уредник Даница Васиљевић. – Год. 32,бр.
1 / 2 (1992) – . – Београд: Министарство
финансија и привреде Републике Србије,
1992-. – 20 цм

Месечно. –
ISSN 0354-3242 = Билтен, службена
објашњења и стручна мишљења за примену
финансијских прописа
COBISS. SR-ID 43429132